

در رساله‌های مجاز امام صادق علیه السلام

المنطق

قیاس

جلسه ۱۰۵

استاد فرخی

تعریف قیاس:

در لغت به معنای: نقل و تشبیه است.

در اصطلاح، عبارت است از: «قول مؤلف من قضایا متی سلّمت لزم عنه لذاته قول آخر». قیاس، قولی است مرکب از چند قضیه که چون مورد قبول فرض گردد، ذاتا قضیه دیگر از آن لازم آید.

قیاس، استدلال از کلی بر جزئی است مثل: «هوا جسم است، و هر جسمی دارای وزن است، پس: هوا دارای وزن است».

اصطلاحات عمومی قیاس:

۱. صورت قیاس:

عبارت است از: شکل و هیأت قرار گرفتن قضایا و نحوه ی ترکیب آنها. مثل موجه بودن یا سالبه بودن، حملیه بودن یا شرطیه بودن.

۲. مقدمه:

عبارت است از: هر قضیه ای که صورت قیاس از آن تشکیل می شود. به این قضایا، (مواد قیاس) نیز گفته می شود.

۳. مطلوب:

«هو القول اللازم من القیاس». «هو القول اللازم من القیاس». قضایه ای است که از قیاس لازم می آید، هنگامی که ذهن شروع به تشکیل مقدمات می کند، مطلوب خوانده می شود.

۴. نتیجه:

«هو القول اللازم من القیاس بعد تحصیله».

امام صادق علیه السلام آن لائن مدرسا

همان مطلوب است کہ پس از استنباط از قیاس، نتیجہ نامیدہ می شود.

۵. حدود:

همان اجزای ذاتی مقدمہ است، یعنی اجزایی کہ پس از تحلیل قضیہ باقی می ماند.

پس اگر مقدمہ، قضیہ حملیہ باشد، حدود آن همان موضوع و محمول است، و اگر قضیہ ای شرطیہ

باشد، حدود آن همان مقدم و تالی است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv